

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ ЗА 2014-2019 РР

Сузанська О.І.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Чуприна О.А.
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна
(61022, Харків, майдан Свободи,4, каф. Статистики, обліку та аудиту,
тел. (057) 707-53-31, E-mail: eachuprina@i.ua

Одним із найважливіших показників ефективності діяльності є собівартість продукції, і за допомогою детального аналізу витрат, що формують собівартість, можливо виявити резерви виробництва, оптимізувати витрати і, як наслідок, збільшити прибуток.

На макроекономічному рівні можливо провести аналіз витрат на виробництво продукції за різними видами діяльності, розмірами підприємств, а також досліджуючи ці показники у динаміці і структурі.

Метою даного дослідження є визначення та аналіз обсягів, динаміки та структури витрат, що понесенні сільськогосподарськими підприємствами України у 2014-2019 роках на виробництво продукції (товарів, послуг).

З даних Укрстату, можна побачити, що в такому виді діяльності як сільське, лісове та рибне господарство матеріальні витрати та витрати на оплату матеріальних послуг складають у період з 2014 по 2019 рр. від 6,6% до 13,1% від загального обсягу цих витрат по економіці. Також видно, що протягом 2014-2019 рр. матеріальні витрати збільшуються у багатьох галузях, проте досить стрімке зростання матеріальних витрат спостерігається в галузі сільського, лісового та рибного господарства.

Основні складові матеріальних витрат це – витрати на амортизацію, витрати на оплату праці та витрати на соціальне страхування. При цьому у сільськогосподарських підприємств доля витрат на амортизацію (яка необхідна для відшкодування вартості зношеної частини необоротних засобів виробництва, таких як основні засоби, нематеріальні активи та інші) за ці роки змінювалася від 5,9% у 2014 р. до 9,4% у 2019 р. від загального обсягу цих витрат по економіці країни. Але у порівнянні з іншими видами діяльності, це не самий великий обсяг, проте ці витрати мають досить високий темп росту у порівнянні з 2014 р.

Витрати на оплату праці та соціальне страхування при виробництві продукції також є однією з основних статей витрат і займають значну частку в структурі собівартості продукції сільськогосподарських підприємств (від 11,8% у 2014р. до 15,0% у 2019 р. від загального обсягу цих витрат по економіці країни).

Отже, збільшення долі витрат на амортизацію, на оплату праці та соціальне страхування вказує на поступове зростання сільськогосподарського виробництва.